

En boligprisvekst til nytte for nye boligkjøpere

Det foreslås at det opprettes et nytt topp-punkt for partiprogrammet for boligpolitikk, og hvor vi legger inn nåværende og fremtidig boligpolitikk. Under forekommer det to forslag som tenkes å legges til under dette topp-punktet. Under dette topp-punktet foreslås det et nytt underpunkt kalt "En boligprisvekst til nytte for nye boligkjøpere".

Argumentasjon

Boligmarkedets vekst er blåst opp i flere områder i Norge¹, og på langt overstiger den generelle lønnsveksten². Denne boligprisveksten skaper også et betydelig klasseskille mellom de som er innenfor boligmarkedet og de som er utenfor. De som er utenfor lever i en ufrihet preget av å være underlagt makten til de som er innenfor boligmarkedet. Denne underkastelsen har en rekke konsekvenser for de som lever den. Hvis man prøver å kjøpe seg bolig kan man måtte ende opp med å bo langt unna jobben sin fordi man er ute av stand til å betale de enorme prisene som boligmarkedet krever av en (priser som mer sannsynlig vil være tilgjengelig for de kapitalsterke utleierne, som ved sitt oppkjøp og utleie skviser opp prisene for boligmarkedet enda mer). Hvis man selv gir opp å kjøpe bolig, og må ty til å leie, så er livet ens i sin tur tildels styrt av de man leier under. Man har f.eks. svært begrensede muligheter for å forme de omgivelsene man lever i - man er *ikke* herre over egne omgivelser - og man kan bli kastet ut av eget hjem selv om man har bestemt seg for å bli boende der man bor (f.eks. fordi man ønsker å stifte familie, eller følge et karriereløp i jobben).

Som pirater bør vi ønske at flest mulig mennesker som ønsker det skal kunne få ha et eget hjem å kunne kalle sitt, et område hvor de kan være herre over sine egne omgivelser og leve et fritt liv uten å måtte be om tillatelser fra en huseier hver gang man ønsker å male en vegg, eller henge om et bilde med en spiker. Et sted hvor man kan føle seg trygg, og hvor man kan leve et liv med forutsigbarhet. Et liv av selvbestemmelse.

Forslaget som følger under er på slikt vis et enestående enkelt grep vi kan ta som vil kunne balansere tilgangen på å kunne kjøpe seg bolig. Måten det er formulert på har en rekke fordeler. For det første er det *universelt* og *ubyråkratisk*. Det treffer de som er i en svak posisjon av ufrihet, og tar fra de som står en sterk posisjon av makt. Ved å gi utleiere større konkurranse i oppkjøp vil det også kunne bidra til å sikre flere tilgjengelige boliger på boligmarkedet. Videre så innebærer ikke forslaget noen som helst videre oppblåsning av boligmarkedet, fordi penger tas ikke utenfra for å spyttes inn i boligmarkedet, men penger som allerede er i omløp i boligmarkedet kanaliseres fra toppen til bunnen, og slikt sett er det en ren utjevning av privilegerte markedsposisjoner. Denne kanaliseringsprosessen er også automatisk slik at *desto mer prisene øker, desto mer støtte får de uten bolig*. Forslaget er slikt sett også svært elegant, og hindrer at man trenger en aktiv politisk styring og regulering, men at balansemekanismen til dels gjør politikken selvregulert.

Det ønskes også å nevnes at Husbanken, om noen vil snakke om den, har så og si ingen av disse fordelene slik den fungerer i dag. Husbanken er byråkratisk, treffer bare en utvalgt mengde mennesker (ikke-universell), den spytter penger inn i boligmarkedet som kan bidra til å blåse det opp enda mer, og den tilbyr heller ikke primært en støtte men bare mer lån for folk å bli tynget av. Videre er det ingen grunn til at denne nevnte politikken ikke er en jobb som kan overlates til Husbanken, men sånn Husbanken fungerer i dag idag er den ikke tilstrekkelig og kan ha uheldige utfall, det er poenget, og det er noe av hva dette forslaget hjelper til med å fikse.

¹ <https://www.ssb.no/bygg-bolig-og-eiendom/faktaside/bolig>

² <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2020-8/id2714942/?ch=3>

Forslagstekst

Piratpartiet ønsker å unngå at boligprisveksten er et stort hinder for de boligløse, og at vanlige mennesker blir priset ut av mange områder i Norge. Derfor ønsker vi å foreslå en skatt på boligprisveksten, hvor hver eneste krone skal brukes til å finansiere et direkte støttebeløp til alle nye boligkjøperes egenkapital. Skatten foreslås lagt til 10% av differansen mellom ny salgsverdi og tidligere salgsverdi for en bolig, og for nye boliger 10% av differansen mellom salgsverdien og en regionalt vurdert norm for kvadratmeterpris.

På denne måten er skatten selvregulerende til det beste for de uten bolig, i det at desto mer boligprisene øker, desto mer penger blir tilgjengelig for å støtte de uten bolig til å komme seg inn på boligmarkedet. Samtidig unngår man å tilføre mer penger til boligmarkedet og på den måten blåse det opp enda mer, men i stedet har man en omfordeling fra de sterkest stilte boligeierne til de uten bolig, og dette oppnådd uten et krav om et omfattende byråkrati.